เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๙

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจดวงนั้นจากปุถุชนคนหนา สิ่งที่ระหกระเหินมา จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาที่ดีงาม เป็นประเพณีวัฒนธรรม แต่การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราต้องมีศรัทธาของเรา ถ้าไม่มีศรัทธาของเรา เราจะไม่มีสติปัญญาสามารถควบคุมใจของเราได้ ถ้าไม่สามารถควบคุมใจของเราได้ เราก็จะเป็นขี้ข้ากิเลสที่มันอาศัยหัวใจเราอยู่เหมือนกัน มันควบคุมมาทุกภพทุกชาติไง

แต่ในชาติปัจจุบันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันนี้สำคัญมาก สำคัญมากเพราะว่าอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหาอยู่ ๖ ปีมันไม่มีไง มันไม่มี มันไม่เป็นอย่างนั้น

©2026 sa-ngob.com

ไอ้ที่ว่าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมๆ ไอ้นั่นมันขี้โม้ทั้งนั้นน่ะ ดั้งเดิมคือกิเลสดั้งเดิม กิเลสมันขี่หัวมาทุกภพทุกชาติ แต่ด้วยบุญด้วยกุศลไง เพราะมีคนคิดบวกคิดลบ ถ้าคิดบวกๆ คิดบวกกับชีวิตของตน ถ้าคิดบวกชีวิตของตนแล้ว แล้วไม่มีตีโพยตีพาย แล้วจะไม่เหยียบย่ำทำลายใครทั้งนั้น คิดบวกๆ แล้วเราทำคุณงามความดีของเรา

ทำคุณงามความดีเพื่อความดี ไม่ใช่คุณงามความดีแล้ว ถือธงความดีแล้วจะเที่ยวไประรานชาวบ้านเขา นั่นมันไม่ใช่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ไปเบียดเบียนใครทั้งสิ้น ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่นไง

ทำบุญๆ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก “อย่ากวนบ้านกวนเมือง”

อย่าไปเบียดเบียนเขา เขาไม่ทำมันก็เรื่องของเขา เราทำของเราๆ ไง

เหมือนลูก ลูกจะพาพ่อพาแม่ไปวัด พาพ่อแม่ไปวัด ไปทะเลาะกันที่บ้านนะ นั่นแหละพระอรหันต์ของเรา แล้วไปทะเลาะกับพระอรหันต์

ถ้าจะพาพ่อแม่ไปวัด เราทำตัวเราให้ดีขึ้นเรื่อยๆ จนพ่อแม่แปลกใจ เฮ้ย! เอ็งทำไมเป็นอย่างนี้วะ

อ้าว! ก็ไปวัดไปเจอครูบาอาจารย์ที่ดี ท่านสอนให้จิตสงบระงับเข้ามา

©2026 sa-ngob.com

แล้วครูบาอาจารย์มึงอยู่ไหนล่ะ พากูไปบ้างได้ไหม

แต่เราไม่มีอะไรเลย น้ำร้อนน่ะไปสาดเขา สาดคนนู้น สาดคนนี้ สาดไปแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์กับใครทั้งนั้นน่ะ

เอาน้ำเย็น

น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย

น้ำร้อน เห็นไหม น้ำร้อนคนที่มันทุกข์มันยากขึ้นมา มันจะขวนขวายของมันขึ้นมา

ไอ้กิเลสๆ น้ำเย็นปลาตายนั่นน่ะ มันนอนตายอยู่ในน้ำนั้น พอเขาต้ม ต้มเปรต มันพุ่งเข้าไปในผักบุ้งน่ะ มันไปต้มเปรต

สิ่งที่เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา แล้วทำคุณงามความดีของเรามันอยู่ที่จริตนิสัยไง พระโพธิสัตว์ๆ ท่านไม่น้อยเนื้อต่ำใจใดๆ ทั้งสิ้น แล้วทำคุณงามความดีต้องให้เป็นคนที่ฉลาด เขาว่าถือศีลๆ ก็ต้องฉลาด

ถือศีลก็สักไว้หน้าผากเลย ถือศีล ๕ ไม่กินเนื้อสัตว์ ไปไหน อู้ฮู! ไปอวดเขา

เขาเห็นคนนี้เดินมานะ แม่ค้ามาทุบหัวไว้เลยนะ ปลาเป็นกิโลละ ๕ บาท ไอ้ทุบหัวไว้ ตัวนี้ ๕๐๐ ควักเงินซื้อเลย เพื่อจะรักษาศีล

©2026 sa-ngob.com

เราต้องไปบอกใคร เราต้องไปบอกใครว่าเรามีศีลมีธรรม เขาดูเราเอง ความดี เราจะบอกว่าเราดีไม่ได้หรอก มีแต่พ่อแม่เขาดูลูกเขา เอ็ง ทำไมมันเปลี่ยนไปขนาดนี้วะ

อ้าว! ก็ไปเจอของดีเข้าไง ของดีที่ไม่กวนบ้านกวนเมือง ไม่กวนกระเป๋า ไปวัดไปวาอย่าให้ใครมาล้วงกระเป๋า กระเป๋ามันสิทธิของเรา มันทรัพย์สินของเราไง

“ไม่ได้ มันเกิดกิเลส”

แก้วแหวนเงินทองไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนที่ไปแสวงหา ไปฉ้อไปโกง ไปคดไปบิดเขามา นั่นแหละกิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหาก

แก้วแหวนเงินทองมันก็เป็นวัตถุธาตุทั้งนั้นน่ะ แล้วใจที่คนเป็นธรรมๆ แล้ว เขาก็รักษาของเขาอย่างดีด้วยนะ เพราะคนที่เป็นธรรมๆ เขารู้จักประหยัด รู้จักมัธยัสถ์ เขามีสติปัญญาของเขา เขาจะไม่โดนออนไลน์มันหลอก

หลอกอยากได้ ของเราเต็มจนแบกไม่ไหว เราไม่เอาของใคร จะหลอกอย่างไรก็ไม่สนน่ะ ไอ้เราไม่ต้องให้เขาหลอก วิ่งไปหาเขาเลย

สิ่งที่เป็นธรรมๆ มันเป็นธรรมในหัวใจดวงนี้ ถ้าเป็นธรรมในหัวใจดวงนี้ไง พระพุทธศาสนาสอน อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

©2026 sa-ngob.com

สอนหัวใจของตนนี้ ใจของตนนี้ไม่ต้องเอาน้ำร้อนไปสาดใครทั้งนั้นน่ะ แล้วถ้ามันร่มเย็นเป็นสุข มันร่มเย็นเป็นสุขที่เรานี่

ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในห้องพระของเรา ในที่สงบสงัดของเรา ถ้าเวลาจะปฏิบัติ โอ้โฮ! จะทำให้มันดีงามเลย พอเข้าทางจงกรมเกือบตาย

กิเลสมันร้ายนัก คาดการณ์คาดหมายไปข้างหน้าได้ทั้งนั้นน่ะ แต่ความเป็นจริงมันไม่มี

ถ้าความเป็นจริง เขาเรียกปัจจุบันธรรม อยู่ที่นี่ เอาตั้งแต่ตอนนี้ เอาตั้งแต่ตั้งสติตอนนี้ ไม่ต้องวิตกกังวลไปข้างหน้า พอไปถึงข้างหน้าก็ไม่ต้องไปวิตกกังวลถึงข้างหลัง แล้วในปัจจุบันนี้ฝึกหัดหัวใจของเรา

ให้มันได้สัมผัสเท่านั้นแหละ ได้สัมผัสแล้วมันจำจนตาย คนที่เคยทำความสงบของใจ มันฝังหัวใจ เพราะมันฝังหัวใจ

ใจของคนที่มีทุกๆ คนเหมือนกัน มีค่าเท่ากัน แต่มันไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นน่ะ แล้วก็เอาอารมณ์ๆ เอาน้ำร้อนๆ ไปสาดคนนู้น สาดคนนี้ไง แล้วบอกว่านี่เป็นธรรมะ

เป็นธรรมะ สะดุ้งอย่างนี้หรือเป็นธรรมะ

ถ้าเป็นธรรมะนะ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจดวงนี้แสนทุกข์แสนยาก แสนทุกข์แสนยาก มันพยายามฝึกหัดปฏิบัติของมันขึ้นมาให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันสงบระงับเข้ามา เรารู้เองเห็นเอง แล้วจะไปซื้อที่

©2026 sa-ngob.com

ไหน จะไปหาที่ไหนก็ไม่มี มันอยู่ที่ใจร้อนๆ นั่นน่ะ ใจที่มันขี้ทุกข์ขี้ยากนั่นน่ะ แต่ถ้ามีสติปัญญา มันเอ๊อะ! ใครทุกข์

ทุกข์เพราะเผลอ ทุกข์เพราะไปแบกไปหาม

เอ๊อะ! เราไม่แบกไม่หาม ไอ้สิ่งที่ความหนักหน่วงในใจมันก็หายไป มันหายไปเพราะอะไร เพราะเราฝึกหัดไง เราฝึกหัดของเราขึ้นมา มันมีคุณค่ามากกว่าเงินทองหลายร้อยหลายพันเท่า

คนเราขาดสตินะ อารมณ์ชั่ววูบทำให้ติดคุกติดตะราง ทำให้สร้างเวรสร้างกรรมมามากมาย ถ้ามีสติปัญญาเท่าทันกับมันนะ โอ้โฮ! มีคุณกับเรามากมายขนาดไหน แล้วถ้ามีคุณมากมายขนาดไหน แล้วต้องไปหาที่ไหน

หาจากใจเรานี่แหละ หาจากหัวใจเราที่มันทุกข์มันยากนี่แหละ แต่ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะขึ้นมา มันจะเริ่มร่มเย็นเป็นสุข มันจะหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามาเป็นของเรา

เมื่อก่อนก็โทษเขาไปทั่ว ไอ้นู่น ไอ้นี่ ไอ้นี่ทำเรา ถึงที่สุดแล้วนะ เขาทำนะ เป็นหลายๆ ปีมาแล้ว เขาก็ขอขมาลาโทษ เขาก็ลืมไปแล้ว เรายังฝังใจ สมบัติบ้าๆ ยังเอามาอุ่นกินอยู่อย่างนั้นน่ะ

แต่ถ้ามีสติปัญญาเท่าทัน มันปล่อยๆ เข้ามานะ ถ้าเราจะนึกคิดเรื่องอย่างนั้นนะ อดีตชาติของเราแต่ละภพแต่ละชาติเป็นอย่างไร นัก

©2026 sa-ngob.com

ปฏิบัติขึ้นมาอยากจะรู้นักว่าอดีตชาติมันคืออะไร อดีตชาติมันก็ลิ้นสองแฉกนั่นไง ไม่เคยพูดความจริงสักคำ ไม่เคยทำคุณงามความดีสักอย่าง

เวลามันเป็นคุณงามความดีสักอย่าง มันรู้เลยว่าอาจารย์โกหกมดเท็จขนาดไหน ถ้าเราทำได้ เฮ้ย! มันไม่เหมือนอาจารย์พูดสักคำเลยนี่หว่า มันมหัศจรรย์ในใจของเรานะ แล้วเรางงด้วย

แล้วไปเจอครูบาอาจารย์ที่เลวทรามไง ทำไมมันเป็นอย่างนี้

อ้าว! มันผิด ถ้ามันกะล่อนเหมือนกูนี่ถูก ถ้าเอ็งทำอย่างนั้นนะ มันผิด

โอ้โฮ! ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ เราเศร้ามากไง

ครูบาอาจารย์ๆ เราคิดว่าครูบาอาจารย์ถูกต้องชอบธรรมใช่ไหม กาลามสูตรๆ ห้ามเชื่อทั้งนั้นน่ะ ถ้าท่านพูดสิ่งใดก็ฟัง ฟังแล้วเอามาไตร่ตรองของเรา แล้วไตร่ตรองของเรานะ ห้ามเชื่อๆ ทั้งนั้น ต้องพิสูจน์ตรวจสอบทั้งนั้นน่ะ

เรานี่หาครูบาอาจารย์มาเยอะ แล้วไปให้เขาหลอกมาก็มาก ไปเจอของจริงเข้าทีเดียว ผัวะ! เงียบเลย กูไม่ไปไหนแล้วล่ะ กูอยู่นี่ แล้วอยู่นี่นะ ไม่มีอะไรดีขึ้น มีแต่ไม้หน้าสามทั้งนั้น มีแต่หวดลง กดลง

สมัยเราอยู่กับท่านใหม่ๆ หลวงตาพระมหาบัวไม่เคยชมใครสักคนเดียว ไม่เคย ถ้าชมใครนั้นเป็นเรื่องประหลาดมหัศจรรย์ มีแต่ไม้หน้าสามเท่านั้น แล้วปั้นคนขึ้นมาไง

©2026 sa-ngob.com

เหมือนธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บอกจะปั้นหม้อ เราจะนวดดิน เราจะผสมดินของเรา ให้ดินนี้มันควรแก่การปั้น เวลาปั้นแล้วมันไม่ร่ัว มันไม่แตก มันไม่เสียไม่หาย

แต่ขณะที่นวดดินๆ ครูบาอาจารย์ที่ดีงามฟาดอย่างเดียวครับ ถ้าชมใครนั้นเป็นเรื่องมหัศจรรย์ ไม่มี ชมใครชมหลังไมค์ แล้วชมในหัวใจของท่าน นั้นน่ะสิ่งที่ดีงาม

ไอ้ไปนี่มีแต่ยกยอปอปั้น ปอกลอก เอาแต่ผลประโยชน์

เป็นอาจารย์คนหรือวะ

อาจารย์คน ต้องสอนคนคนนั้นให้มีสติ สอนคนคนนั้นให้สำนึกในตัวของเขา สิ่งที่มีค่าที่สุดคือชีวิตของเอ็ง หัวใจของเอ็งมีค่ากับทุกๆ อย่าง แต่เอ็งยังรื้อค้นหัวใจของเอ็งไม่พบ รื้อค้นหัวใจของตัวเองไม่ได้

ถ้ารื้อค้นหัวใจของตัวเองได้ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อยู่กลางหัวอกนี่ อยู่กับสิ่งมีชีวิตทุกๆ คน มันเว้นไว้แต่จริตนิสัย เวรกรรมของสัตว์ สัตว์โลกเป็นไปตามกรรมไง

ผู้ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ผู้ปฏิบัติง่ายรู้ยาก ผู้ปฏิบัติยากรู้ยาก ผู้ปฏิบัติยากรู้ง่าย นั่นมันก็อยู่ที่ผลบุญผลกรรมนี่แหละ ผลบุญผลกรรมมันเป็นจริตนิสัย ดูความคิดเราสิ ใครทำที่เราถูกต้องชอบใจ เราพอใจไหม แล้วสิ่งที่เขาทำถูกต้องชอบใจเรามีบ้างไหม ทำไมใจกูมันเป็นพาลอย่างนี้วะ

©2026 sa-ngob.com

มนุสสเปโต มนุษย์เปรต ขณะที่อารมณ์มันชั่วร้าย มันเป็นเปรต เป็นผี เป็นสัตว์นรก เวลาฝึกหัดสติปัญญาขึ้นมาให้เป็นคนดี มนุสสเทโว มนุษย์เทพ สมมุติเทพ มนุษย์เคารพบูชาว่าท่านเป็นสมมุติเทพเลยล่ะ นี่ของสมมุติทั้งนั้นน่ะ แล้วสมมุตินี้เราจะรู้เอง รู้เองด้วยการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา หลวงตาพระมหาบัวเวลาท่านสิ้นกิเลส มีภิกษุหนุ่มๆ องค์หนึ่งกราบแล้วกราบเล่าๆ กราบเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก กระทำขึ้นมาในหัวใจของท่าน วางธรรมวินัยนี้ไว้ให้กับชาวพุทธ ชาวพุทธที่ขี้ทุกข์ขี้ยาก ชาวพุทธให้มีธรรมและวินัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นเรือลำที่ยิ่งใหญ่ทุกชาวพุทธ บริษัท ๔ ให้ข้ามพ้นจากวัฏฏะ ให้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตนขึ้นมา กราบแล้วกราบเล่า ไม่วิ่งไปหาใคร ไม่ต้องไปกราบที่ไหน เคารพบูชาใจของข้า

ใจที่มันทุกข์มันยากขึ้นมาน่ะ เวลามันรู้มันเห็นของมันขึ้นมา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

ขี้ทุกข์ขี้ยากทำสมาธิๆ ถ้ามันเป็นจริงนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่เป็นอิสระ สงบระงับจากกิเลสที่ครอบงำ แล้วเวลามันเจริญแล้วเสื่อมๆ เสื่อมอย่างไร เจริญอย่างไร เสื่อมอย่างไร แล้วรักษาอย่างไร

©2026 sa-ngob.com

มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน บางคนต้นคด ผลไม่ต้องพูดถึง ต้นคดมันลงนรกอเวจี มนุสสเปโต มนุสสติรัจฉาโน มนุษย์เปรต มนุษย์ผีของมันอยู่อย่างนั้นน่ะ ต้นมันคด

ต้นมันตรง ถ้าต้นมันตรง มันตรงจากเรานี่ ตรงจากอำนาจวาสนาครูบาอาจารย์มีถึงสามโลกธาตุ เลือกเอา เลือกเอา เลือกเอาที่สมจริงสมจังของเรา เรามีสติปัญญา กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆๆ ทั้งนั้น พระพุทธเจ้าสอนเอง ห้ามเชื่อ

แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาในหัวใจของตน เคารพพระพุทธเจ้าเต็มหัวใจเลย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เคารพตัวเราเอง เคารพพุทธะ

สิ่งที่ว่ามีสติ ไม่วอกแวกวอแวใดๆ ทั้งสิ้น ใครให้กินลูกยอ ใครมายุยุงส่งเสริม เฉย ไร้สาระ ใครมาบอกความผิดของเรา จำไว้ แต่ไม่ใช่ให้เขามาเป่าหู ให้เขาต้องให้หูหนักๆ ไว้ แล้วทำให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ใครเป็น

หัวใจ สิ่งที่มีค่าที่สุดไง

ฉะนั้น หน้าที่การงาน มันหน้าที่การงานเพื่อเลี้ยงชีวิต การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา คนเขาถากเขาถาง เอาเวลามาจากไหน เอามาทุ่มเทโดยเสียเปล่าประโยชน์

นั่นน่ะคุณค่าของใจ การฝึกหัดปฏิบัติค้นคว้าหัวใจของตน

©2026 sa-ngob.com

ปริยัติ ปฏิบัติไง ปฏิบัติๆ กันเพ้อเจ้อ ละเมอเพ้อพกกันไปร้อยแปดพันเก้า ไร้สาระสิ้นดี ยิ่งกว่าลิเก ยิ่งกว่าละคร ยิ่งกว่าคอนเสิร์ตธรรมะ บ้าอะไรไปกับเขา

บ้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พุทธะอยู่ที่กลางหัวอกนี้ ถ้าทำได้ ศึกษาได้ ค้นคว้าได้ นั่นน่ะวาสนาของคน เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

เขาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมเขาทำได้อย่างนั้นๆ

อดีตชาติเขาทำอย่างนั้นๆๆ

แล้วอดีตชาติของเราล่ะ

ถ้าอดีตชาติของเราไม่มีคุณค่าขึ้นมา เราจะไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เพราะเรายืนยันว่า การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ เพราะมนุษย์มีสมอง มีจิตวิญญาณที่มีคุณค่า ศึกษาค้นคว้าหาความจริงในหัวใจของตนได้ ดำรงชีวิตไว้ เลี้ยงชีวิตไว้เพื่อค้นคว้าศึกษาหัวใจที่มีคุณค่านี้ แล้วหัวใจที่มีคุณค่านี้ค้นคว้าอย่างไรล่ะ

เดินจงกรม เดินจงกรมๆ เราเดินอยู่ แต่จิตมันพิจารณาตัวของมัน มันหดสั้นเข้ามา ในทางจงกรมจิตมันรวมลงได้เลย มหัศจรรย์ จิตของตน งานของตน แล้วไพล่ไปเอางานอะไร นั่นงานสาธารณะนะ

©2026 sa-ngob.com

ดูสิ หน้าที่การงานทั้งหมดเราจ้างได้ เรามีเงิน เราจ้างวานได้ทั้งนั้น เราให้คนทำแทนได้ทั้งนั้น แต่หัวใจของคนไม่มีใครทำแทนใครได้ ต้องมีจิตดวงนั้นมีศรัทธา มีอำนาจวาสนาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริงในชีวิตของตน เอวัง

©2026 sa-ngob.com